

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-28-04/2013

P/13/125

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/125 – Wykonywanie przez starostów obowiązków wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Lesław Szabarski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87103 z dnia 17 grudnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Andrzej Konury, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87108 z dnia 19 grudnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 2-3)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Lubaniu ul. Mickiewicza 2, 59-800 Lubań (dalej: Starostwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Walery Czarnecki, Starosta Lubański. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, realizację zadań Starosty w zakresie ochrony środowiska w latach 2011-2013 (do 30 września).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę ogólną uwzględniono poprawną realizację przez Starostę zadań z zakresu ochrony środowiska w świetle wymogów wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska² (dalej: POŚ).

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały głównie na: [1] niesporządzaniu protokołów z przeprowadzonych czynności kontrolnych, wymaganych art. 380 ust. 1 POŚ; [2] nieplanowaniu i nieprzeprowadzaniu kontroli w zakresie pozwoleń na emisję pyłów i gazów do powietrza oraz pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie ścieków do wód i do ziemi; [3] braku pełnego rozeznania o istniejących na terenie powiatu osuwiskach oraz nie prowadzeniu, stosownie do art. 110a POŚ, obserwacji i rejestru obszarów zagrożonych masowymi ruchami ziemi, a także terenów, na których występują te ruchy.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonywania przez starostę zadań z zakresu ochrony środowiska

1.1. Warunki określone w strukturze organizacyjnej do realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska

Opis stanu faktycznego

W Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Lubaniu, wprowadzonym uchwałą Rady Powiatu Lubańskiego z dnia 24 kwietnia 2008 r. (ze zm.), zadania dotyczące ochrony środowiska przypisane zostały jednej z komórek organizacyjnych Starostwa, tj. Wydziałowi Środowiska i Rolnictwa (dalej: WŚiR lub Wydział) i obejmowały m.in.: ochronę zasobów środowiska, przeciwdziałanie zanieczyszczeniom środowiska, nadzór nad gospodarką odpadami, a także realizację zadań wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze, ustawy Prawo wodne, oraz innych ustaw i rozporządzeń wykonawczych dot. rolnictwa i środowiska, w zakresie objętym właściwością Starosty. W Regulaminie Organizacyjnym WŚiR (ustalonym na podstawie § 15 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa) zostało zapisane, że WŚiR działa w oparciu o 16 wyszczególnionych w nim ustaw i związanych z nimi aktów wykonawczych, w tym m.in.:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³,
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne⁴,
- ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁵.

W Regulaminie Organizacyjnym Starostwa nadzór nad WŚiR powierzono etatowemu Członkowi Zarządu Powiatu Lubańskiego. Struktura organizacyjna WŚiR była dostosowana do aktualnych zadań Starosty z zakresu ochrony środowiska i obejmowała oprócz stanowiska Naczelnika WŚiR cztery samodzielne stanowiska ds.:

- gospodarki wodnej i ochrony wód,
- lasów, łowiectwa, ochrony przyrody, rybactwa śródlądowego i ochrony przed hałasem,
- odpadów, ochrony gruntów rolnych i ochrony powietrza,
- hydrologii, geologii i górnictwa.

Zakresy czynności pracowników WŚiR obejmowały zadania związane z ochroną środowiska, stosownie do zajmowanych przez nich stanowisk. Zadania przypisane Wydziałowi były ujęte w rocznym „Programie działania Starostwa Powiatowego i planu kontroli realizowanych przez pracowników Starostwa Powiatowego w Lubaniu w 2011 roku” a także w programach pod tym samym tytułem w 2012 r. i 2013 r.. Program działania Starostwa realizowany przez WŚiR zakładał m.in.:

- prowadzenie postępowania administracyjnego i wydawanie decyzji, należących do właściwości Starosty z zakresu ustawy prawo wodne,
- prowadzenie postępowania administracyjnego, przygotowanie i wydawanie decyzji o emisji dopuszczalnej oraz nakładanie innych obowiązków wynikających z potrzeb ochrony powietrza; przyjmowanie zgłoszeń instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko,

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.

- prowadzenie postępowania administracyjnego i wydawanie decyzji o emisji hałasu do środowiska.

Zadania te były realizowane za wyjątkiem ostatniego, gdyż w badanym okresie nie wydawano decyzji ustalających dopuszczalny poziom hałasu.

(dowody: akta kontroli str. 6-7, 9-49, 50-55, 56-177, 192-198, 213-220, 250-258, 199-222, 221-234, 235-249)

Naczelnik WŚiR wyjaśnił, że spraw dotyczących ochrony przed hałasem jest stosunkowo niewiele i ich prowadzenie nie przysparzało dotychczas większych problemów.

(dowody: akta kontroli str. 182-183, 186-187)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Stan zatrudnienia w Starostwie i kompetencje zawodowe osób realizujących zadania starosty z zakresu ochrony środowiska

Opis stanu
faktycznego

W WŚiR zatrudnionych było w średnio 5 osób, łącznie z jego naczelnikiem. Trzech z czterech pracowników Wydziału, którym przypisano w zakresach czynności zadania związane z ochroną środowiska, legitymowało się wykształceniem wyższym w zakresie zgodnym z zadaniami wykonywanymi na zajmowanym stanowisku. (Akademia Rolnicza we Wrocławiu – Wydział Melioracji Wodnej, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Wydział Rolnictwa i Biologii oraz Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Warszawski – Wydział Geologii). Czwarty z tych pracowników posiadał wykształcenie średnie (technik ochrony środowiska) i był zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. ochrony gruntów rolnych, odpadów i ochrony powietrza. Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie wykonywanych przez nich zadań. Naczelnik Wydziału posiadał wykształcenie wyższe z zakresu melioracji wodnej (Akademia Rolnicza we Wrocławiu) oraz przeszedł m.in. szkolenie w zakresie oceny oddziaływania na środowisko w projektach finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego. Żaden z pracowników WŚiR nie uczestniczył w szkoleniach związanych z ochroną powietrza oraz ochroną mieszkańców miast przed hałasem. W złożonych wyjaśnieniach Naczelnik WŚiR podał m.in., że wszyscy pracownicy posiadają wykształcenie kierunkowe związane z szeroko pojętą ochroną środowiska, a w miarę możliwości i potrzeb biorą udział w szkoleniach i konferencjach dot. spraw i zagadnień wynikających z ich zakresów czynności oraz, iż pracownicy prowadzący sprawy dot. ochrony przed hałasem i ochrony powietrza nie brali udziału w szkoleniach merytorycznych w okresie objętym kontrolą, gdyż dotychczas nie było takiej potrzeby. Dodał też, że pracownicy Wydziału na bieżąco uzupełniają swoją wiedzę merytoryczną, konieczną do prowadzenia spraw ochrony środowiska, z innych niż szkolenia dostępnych źródeł (fachowe wydawnictwa i czasopisma, w tym komentarze do ustawy POŚ, system informacji prawnej LEX, internet, itp.). W ocenie Naczelnika WŚiR stan zatrudnienia w Wydziale Środowiska i Rolnictwa, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym był wystarczający do wykonywania zadań Starosty z zakresu ochrony środowiska, wynikających z art. 378 ust. 1 POŚ.

(dowody: akta kontroli str. 178-181, 182-183, 186-187)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Warunki i środki techniczne umożliwiające pracownikom realizację zadań Starosty z zakresu ochrony środowiska

Opis stanu faktycznego

Pracownicy WŚiR realizujący zadania Starosty z zakresu ochrony środowiska nie dysponowali wydzielonymi środkami technicznymi do ich realizacji.

W miarę potrzeby korzystali z samochodu służbowego lub samochodów prywatnych (delegacje). Wydział nie dysponował żadnymi urządzeniami pomiarowymi lub innym sprzętem, umożliwiającym sprawowanie u korzystających ze środowiska kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością Starosty. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli potrzeby wykonania takich pomiarów, Starostwo zawiadamiało o takiej konieczności Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu – Delegaturę w Jeleniej Górze, tj. jednostkę posiadającą odpowiedni sprzęt i akredytacje w zakresie wykonywania pomiarów lub poboru i badań prób, np. ścieków. Starostwo nie dysponowało także specjalistycznym oprogramowaniem umożliwiającym weryfikację wyników obliczeń stanu jakości powietrza, o których mowa w art. 221 ust. 1 pkt. 7 POŚ. Naczelnik WŚiR wyjaśnił, że POŚ nie nakłada na Starostwo takiego obowiązku. W przypadku powiatu lubańskiego, w którym decyzji emisyjnych jest mało, zakup dość drogiego oprogramowania i jego aktualizacja, w związku z częstymi zmianami przepisów (norm emisyjnych) była by ekonomicznie nieuzasadniona.

(dowody: akta kontroli str. 182-183, 186-187)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Warunki finansowe do pełnej realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, w Starostwie nie szacowano odrębnie kosztów pełnej realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska wynikających z POŚ. Główne koszty Starostwa w tym zakresie, to część kosztów funkcjonowania WŚiR w szczególności w postaci wynagrodzeń i pochodnych wynagrodzeń jego pracowników, koszty ich wyjazdów służbowych, materiałów biurowych, itp. Koszty te nie stanowiły odrębnej pozycji w budżecie powiatu i wchodziły w skład kosztów funkcjonowania całego Starostwa Powiatowego w Lubaniu.

W realizacji wszystkich zadań Wydziału, zadania Starosty z zakresu ochrony środowiska stanowiły ok. 30 % udziału. Pracownicy Wydziału realizowali także szereg innych zadań z zakresu szeroko pojętej ochrony środowiska i ochrony przyrody, nałożonych na Starostę innymi poza POŚ ustawami. Zadania Starosty w zakresie ochrony środowiska, w latach 2011-2013 (do 30 września), finansowane były ze środków własnych. Na realizację tych zadań nie pozyskano żadnych środków z innych źródeł (np. dotacje, subwencje, itp.). W badanym okresie, w wydatkach zrealizowanych w związku z wykonywaniem zadań starosty w zakresie ochrony środowiska, wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników wykonujących te zadania, stanowiły ok. 70%. Inne koszty związane z realizacją zadań z zakresu ochrony środowiska wystąpiły jedynie w 2013 r. i dotyczyły zlecenia opracowania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Lubańskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020 oraz Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla tego dokumentu, a także opracowania raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Lubańskiego na lata 2009-2012. Koszt sporządzenia ww. opracowań wyniósł 6.765 zł. Umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 14 maja 2013 r. zapłaty za wykonanie przedmiotu umowy dokonano w IV kwartale 2013 r. Szczegółowe rozliczenie dochodów i wydatków na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska opisano w pkt. 6 niniejszego wystąpienia.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Prawidłowość funkcjonowania systemu kontroli zarządczej obejmującej realizację zadań z zakresu ochrony środowiska

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2013 r. w Starostwie obowiązywał Regulamin kontroli zarządczej, wprowadzony zarządzeniem Starosty Lubańskiego Nr 45/2010 z dnia 5 lipca 2010 r., zmieniony zarządzeniem Nr 62/2011 z dnia 8 września 2011 r. Koordynację kontroli zarządczej prowadził Sekretarz Powiatu Lubańskiego (Sekretarz). Podstawą do uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej były wyniki monitorowania, samooceny systemu oraz przeprowadzonych kontroli i audytów (wydzielone stanowiska podległe bezpośrednio Staroście). W regulaminie kontroli zarządczej (w §§ 8, 9 i 10) zapisano, iż audyt wewnętrzny wspiera Starostę i kierowników komórek organizacyjnych w realizacji celów i zadań poprzez systematyczną ocenę kontroli zarządczej. Audytor ma za zadanie dokonywanie oceny stanu kontroli zarządczej na koniec każdego roku obrachunkowego i przedkładana jej do akceptacji Staroście. Kierownicy komórek organizacyjnych, w ramach bieżących obowiązków, zostali zobowiązani do monitorowania systemu kontroli zarządczej oraz do przeprowadzenia do 15 grudnia każdego roku samooceny oraz samodzielnej analizy ryzyka wg załączników nr 1 i 2 do Regulaminu kontroli zarządczej. Analizy do samooceny kontroli zarządczej nie zawierały konkretnych mierników jej monitorowania.

W badanym okresie audyt wewnętrzny monitorował i analizował wyniki funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Wydziale na podstawie m.in. wyników samooceny, formularzy analizy ryzyka. Przeprowadzona w 2011 r. przez audytora wewnętrznego taka analiza dotyczyła odwołań i zażaleń, w tym przyczyn decyzji uchylonych. Wyniki analizy obszarów działania jednostki zidentyfikowane przez audytora wewnętrznego ze wskazaniem szacowanego poziomu ryzyka w obszarze ochrony środowiska, określono w badanych latach na poziomie średnim. Ochronę środowiska, wśród planowanych obszarów ryzyka, które powinny zostać objęte audytem wewnętrznym zaplanowano w latach 2014-2015.

W obowiązujących Programach Działania Starostwa i Planach Kontroli na lata 2011-2013 wskazano zadania odnoszące się do prowadzenia postępowań administracyjnych oraz wydawania decyzji w zakresie: prawa wodnego, ochrony powietrza, emisji hałasu do środowiska, ustawy o odpadach, a także monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu lubańskiego. W okresie objętym kontrolą nie były przeprowadzane (zlecane) przez Starostwo kontrole z zakresu ochrony przed hałasem. Starosta wyjaśnił, że w badanym okresie audyt wewnętrzny na bieżąco monitorował i analizował wyniki funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Wydziale na podstawie m.in. wyników samooceny, formularzy analizy ryzyka. Przeprowadzona przez audytora wewnętrznego analiza obszarów ryzyka nie zidentyfikowała obszaru „Ochrona środowiska, rolnictwo, leśnictwo i gospodarka wodna”, jako obszaru o najwyższym poziomie ryzyka oraz nie wskazała poddania tego obszaru audytowi wewnętrznemu w pierwszej kolejności. Dodatkowo Audytor Wewnętrzny wyjaśniła, że zadanie zapewniające „Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodnej” ujęte zostało w planie audytu wewnętrznego na rok 2014.

(dowody: akta kontroli str. 278, 283, 285-286, 192-198, 213-220, 250-258, 199-222, 221-234, 235-249, 762-795)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.6. Złożone skargi, wnioski lub kontrole rady powiatu na sposób organizacji wykonywania przez starostów zadań z zakresu ochrony środowiska

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2013 r. do Rady Powiatu Lubańskiego nie wpłynęły skargi oraz wnioski na sposób organizacji wykonywania przez Starostę Lubańskiego zadań z zakresu ochrony środowiska. Rada Powiatu nie przeprowadzała też kontroli w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 284)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zakresie organizacji wykonywania przez Starostę zadań z zakresu ochrony środowiska.

2. Wydawanie przez Starostę pozwoleń na korzystanie ze środowiska

2.1. Rzetelność prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie wydania pozwoleń na korzystanie ze środowiska

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (3 kwartały) Starosta, w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi wydał siedem pozwoleń na korzystanie ze środowiska, w tym sześć na wytwarzanie odpadów i jedno na emisję gazów i pyłów. Kontrola tych postępowań wykazała ich prowadzenie w zgodności z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego⁶, m.in. w zakresie rejestracji wniosku (art. 61 § 3 kpa) i terminowości wydania decyzji (art. 35 kpa). Wydane pozwolenia w formie decyzji zawierały wszystkie elementy wymagane art. 107 § 1 kpa, tj.: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Przedmiotowe pozwolenia (decyzje) podpisywane były przez Naczelnika WŚiR z upoważnienia Starosty wydanego 31 grudnia 2001 r. zgodnie z art. 268a kpa.

(dowody: akta kontroli str. 307-327, 291)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Upoważnienie nr 4/02 z dnia 31.12.2001 r. udzielone przez Starostę dla Naczelnika Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska (WRiOŚ) na czas nieoznaczony do załatwiania spraw w imieniu Starosty w zakresie zadań tego Wydziału, a także wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości starosty, zawierało nieaktualne dane. Od czasu wydania tego upoważnienia zmieniła się bowiem nazwa (WRiOŚ) na WŚiR oraz dane promulgacyjne wykazanych w upoważnieniu aktów prawnych.

(dowody: akta kontroli str. 307-327, 291)

2.2. Rzetelność weryfikowania przez Starostę wniosków o wydanie pozwoleń na korzystanie ze środowiska

Opis stanu
faktycznego

W badany okres Starosta rozpatrzył dwa nowe wnioski o wydanie pozwoleń na korzystanie ze środowiska. Pierwszy wniosek z 11.01.2012 r. dotyczył pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku z wydobywaniem bazaltu przez Spółkę Akcyjną

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 j.t.)

z Lubania, drugi wniosek z 10.05.2012 r. Spółki z o.o z Lubania dotyczył pozwolenia na emisję substancji do powietrza w związku z produkcją urządzeń do konstrukcji metalowych i ich części, produkcją narzędzi oraz obróbką i nakładaniem powłok na metale. Oba wnioski były sporządzone zgodnie z przepisami art. 184 POŚ i zostały zweryfikowane przez Naczelnika WŚiR na podstawie przedstawionych dokumentów, pod względem kompletności i spełniania warunków pozwolenia. W odniesieniu do wniosku Spółki z o.o z Lubania zażądano jego uzupełnienia o: wyjaśnienie rozbieżności w zakresie daty uruchomienia działalności firmy, określenia tła zanieczyszczeń, propozycji emisji dopuszczalnych, wprowadzenia emisji w Mg/rok. Starostwo nie uznało za konieczne dokonanie weryfikacji wykonanych przez wnioskodawcę wyników obliczeń stanu jakości powietrza.

W złożonych na te okoliczności wyjaśnieniach Naczelnik WŚiR podał m.in., że powyższe instalacje posiadały już wcześniej decyzje emisyjne i dlatego nie uznano za konieczne przeprowadzenie dodatkowej weryfikacji wniosków, poprzez lustrację instalacji w terenie. Dodał też, że w Spółce z o.o. z Lubania od czasu rozpoczęcia działalności w 2006 roku (działającej wcześniej pod inną nazwą, nie przeprowadzano, w imieniu Starosty, kontroli w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska, gdyż przez cały ten okres nie było żadnych sygnałów i skarg w zakresie ich naruszania. Zapowiedział także, iż w związku z wydanym w 2013 r. pozwoleniem dla tego podmiotu na emisję pyłów i gazów, przeprowadzona zostanie w 2014 r. jego kontrola w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska, zgodnie z posiadanym pozwoleniem.

(dowód: akta kontroli str. 328-337, 338-376, 377-414, 476)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Rzetelność wydawanych decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia lub zmiany pozwoleń na korzystanie ze środowiska

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie Starosta wydał jedno pozwolenie na emisję gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego, jedno pozwolenie na wytwarzanie odpadów oraz pięć zmian decyzji na wytwarzanie odpadów. Nie wydał natomiast ani jednego pozwolenia zintegrowanego. Wydane przez Starostę decyzje administracyjne były rzetelne. Kontrola wszystkich siedmiu wydanych w tym okresie pozwoleń wykazała przestrzeganie w tym zakresie przepisów ustawy POŚ. Pozwolenia wydano z zachowaniem właściwości organu (art. 378 ust. 1 POŚ). Zawierały one elementy wymagane dla pozwolenia przewidziane w art. 188 ust. 1 i 2 POŚ, tj. wydane były na czas nie dłuższy niż 10 lat oraz określały w szczególności: rodzaj i parametry instalacji istotne z punktu widzenia przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wielkość dopuszczalnej emisji, miejsca wprowadzenia do środowiska substancji, ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku, opis sposobu dalszego gospodarowania, z uwzględnieniem zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, ze wskazaniem miejsca i sposobu magazynowania odpadów. Zgodnie z art. 188 ust. 3 pkt 2 POŚ pozwolenie może określać, o ile przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska, wielkość i formę zabezpieczenia roszczeń. Wydawane przez Starostę pozwolenia nie zawierały tego elementu, gdyż jak wyjaśnił Naczelnik WŚiR nie było takiej konieczności.

(dowód: akta kontroli str. 415- 445, 446-475)

Ustalone
nieprawidłowości

W przypadku decyzji z 15.06.2012 r. wydanej dla Spółki z o.o. z Lubania w sprawie zmiany pozwolenia na wytwarzanie odpadów ze względu na zmianę nazwy firmy oraz jej siedziby, brakowało przywołania w decyzji jako podstawy prawnej art. 378 ust. 1 POŚ określającego, iż Starosta jest właściwym organem w tej sprawie.

Wyjaśniając przyczyny tej nieprawidłowości Naczelnik WŚiR wskazał, że wynikało to z przeoczenia osoby przygotowującej pozwolenie.

(dowód: akta kontroli str. 424, 458)

2.4. Prawidłowość wydawania przez Starostę pozwoleń na korzystanie ze środowiska

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie nie ujawniono odwołań od pozwoleń wydanych przez Starostę, które zostały przez organ drugiej instancji (samorządowe kolegium odwoławcze) uznane prawomocnie za zasadne, tj. uchylone lub nieważne.

(dowód: akta kontroli str. 190)

2.5. Korzystanie z opinii biegłych i specjalistów przy wydawaniu pozwoleń na korzystanie ze środowiska

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Starosta przy wydawaniu pozwoleń nie korzystał z opinii biegłych lub specjalistów.

(dowód: akta kontroli str. 190)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Starostwa w zakresie wydawania przez Starostę pozwoleń na korzystanie ze środowiska.

3. Działania Starosty wobec prowadzących instalacje oraz zarządców obiektów, powodujących emisje do środowiska, w tym przekraczających standardy jakości środowiska

3.1 Posiadana wiedza Starosty o ilości i rodzaju działających na jego terenie instalacji, których eksploatacja wymagała uzyskania pozwolenia na korzystanie ze środowiska lub dokonania ich zgłoszenia na podstawie art. 152 POŚ

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono działań w celu uzyskania wiedzy z innych źródeł o działających na terenie powiatu instalacjach wymagających pozwoleń emisyjnych lub podlegających zgłoszeniu. Starosta w tym zakresie działał na wniosek strony lub przyjmował złożone zgłoszenia instalacji, które tego wymagały. W okresie objętym kontrolą Starosta nie podejmował działań wobec prowadzących instalacje, którzy pomimo obowiązku nie występowali do organu w celu uzyskania pozwolenia na korzystanie ze środowiska lub dokonania zgłoszenia instalacji na podstawie np. art.152 POŚ.

Naczelnik WŚiR odpowiedzialny zgodnie za zakresem swoich czynności (pkt. 23) za pełnienie funkcji organu ochrony środowiska wyjaśnił, iż nie ma obowiązku prowadzenia działań w celu uzyskania w ww. zakresie wiedzy z innych źródeł (w domyśle np. Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej). Wskazał ponadto, że nie stwierdzono przypadków wymagających podjęcia takich działań wobec prowadzących instalacje.

(dowód: akta kontroli str. 60, 280-282, 293)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Wiedza, jaką dysponowano w Starostwie, w przedmiotowym zakresie, ograniczona była do instalacji, których prowadzący wystąpili z wnioskiem o wydanie stosownego pozwolenia albo dokonali zgłoszenia instalacji. Brak wiedzy o wszystkich

instalacjach znajdujących się na terenie powiatu, których eksploatacja wymagała uzyskania pozwolenia na korzystanie ze środowiska albo dokonania zgłoszenia, w trybie art. 152 POŚ, uniemożliwiał w ocenie NIK rzetelne planowanie i sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska.

3.2 Kontrola przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością Starosty (art. 379 POŚ)

Opis stanu
faktycznego

Wydział Środowiska i Rolnictwa opracowywał na dany rok plan kontroli, w którym ujmowane były m.in. kontrole przestrzegania przepisów z zakresu gospodarki odpadami, w tym wymogów określonych w wydanych zezwoleniach i pozwoleniach wydanych na podstawie POŚ. W planie tym nie ustalano priorytetów kontroli i nie wskazywano konkretnych podmiotów do kontroli. Typowanie podmiotów do kontroli następowało przed samą kontrolą. Do kontroli typowano podmioty niekontrolowane w latach poprzednich. Wszystkie kontrole zaplanowane w badanym okresie zostały przeprowadzone zgodnie z planem.

W latach 2011-2013 (do 30 września), w planach kontroli Wydziału nie ujmowano kontroli w zakresie pozwoleń na emisję pyłów i gazów do powietrza oraz pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie ścieków do wód i do ziemi, gdyż Starosta nie dysponował odpowiednim sprzętem i nie posiadał laboratorium do badania i weryfikacji wielkości emisji i próbek ścieków⁷. Naczelnik WŚiR wyjaśnił, że we wcześniejszych latach tego typu kontrole były prowadzone, jako interwencyjne i miały tylko charakter wstępnego rozeznania zgłoszonego problemu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości występowałismy do WIOŚ o przeprowadzenie kontroli z wykonaniem pomiarów emisji pyłów i gazów lub z pobraniem i zbadaniem jakości ścieków.

W zakresie gospodarowania odpadami i przestrzegania warunków określonych w zezwoleniach w 2011 r. skontrolowano dwie firmy z Lubania (posiadające odpowiednio pozwolenie na zbieranie i transport odpadów i pozwolenie na wytwarzanie odpadów). W 2012 r. kontrolą objęto Spółkę z o.o. w Lubaniu i firmę w Jałowcu (decyzje zatwierdzające program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi i odzysk odpadów), a w IV kwartale 2013 r. skontrolowano dwie Spółki z o.o. w Lubaniu (odpowiednio w zakresie wytwarzania odpadów i zbierania odpadów).

W badanym okresie przeprowadzono jedną pozaplanową kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie oczyszczonych ścieków. Z wnioskiem o jej przeprowadzenie wystąpił Urząd Miasta Lubań pismem z dnia 6 maja 2013 r. Pismo dotyczyło ponownej skargi mieszkańca ul. Głównej w Lubaniu na właścicieli nieruchomości przy ul. Harcerskiej w Lubaniu posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków. Przeprowadzona przez Starostwo kontrola sprawdzająca (przeglądy istniejących pozwoleń wodnoprawnych wydanych na rzecz trzech osób fizycznych przy ul. Harcerskiej w Lubaniu wykazała, że użytkownicy oczyszczalni posiadali wprawdzie badania jakości ścieków wykonane przez akredytowane laboratoria, jednakże ich liczba była mniejsza, niż wymagana udzielonymi pozwoleniami wodnoprawnymi. W ramach realizacji wyników kontroli, przekazano eksploatującemu oczyszczalnię przydomową i stronie skarżącej wnioski i zalecenia pokontrolne, dotyczące obowiązków wykonywania i przedkładania właściwym organom (Starostwu Powiatowemu w Lubaniu i Wojewódzkiemu

⁷ Takie kontrole prowadził na terenie powiatu lubańskiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu – Delegatura w Jeleniej Górze.

Inspektoratowi Ochrony Środowiska, Delegaturze w Jeleniej Górze) wyników pomiarów jakości ścieków zgodnie wymogami udzielonych pozwoleń.

W Starostwie nie korzystano z możliwości przeprowadzenia kontroli podmiotu korzystającego ze środowiska, przed wydaniem rozstrzygnięć nakładających obowiązki w zakresie ochrony środowiska.

Wykonywanych przez Wydział czynności kontrolnych (art. 380 POŚ) nie dokumentowano w postaci podpisanego przez kontrolującego i kontrolowanego protokołu sporządzanego w 2 egzemplarzach, do czego zobowiązywał art. 380 ust. 1 i 2 POŚ. Czynności kontrolne dokumentowane były w formie sprawozdania z kontroli sporządzanego w 3 egzemplarzach, z których 1 egzemplarz przesyłany był do jednostki kontrolowanej.

W trakcie kontroli prowadzonych w badanym okresie nie ujawniono:

- naruszeń przepisów o ochronie środowiska, wymagających wystąpienia do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie działań będących w jego kompetencji,
- wykroczeń przeciw przepisom o ochronie środowiska, kwalifikujących się do wystąpienia do sądu z wnioskiem o ukaranie sprawcy.

(dowód: akta kontroli str. 56-78, 79-98, 280-282, 293-300, 497-512)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa zakresie przeprowadzania kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieplanowanie i nieprzeprowadzanie kontroli w zakresie pozwoleń na emisję pyłów i gazów do powietrza oraz pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie ścieków do wód i do ziemi.
2. niesporządzanie z przeprowadzonych czynności kontrolnych protokołu podpisywanego przez kontrolującego i kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną, do czego zobowiązywał art. 380 ust. 1 i 2 POŚ.
3. Sporządzanie z przeprowadzonych czynności kontrolnych sprawozdań z kontroli, które nie były podpisywane przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną.

W złożonym na tę okoliczność wyjaśnieniach Naczelnik WŚiR podał, że zasugerował się zasadami określonymi w zarządzeniu Nr 45/2010 Starosty Lubańskiego z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Lubaniu i jednostkach organizacyjnych powiatu. Według tego zarządzenia, począwszy od 2011 r. kontrole zewnętrzne, prowadzone przez pracowników Wydziału Środowiska i Rolnictwa, jeżeli nie ujawniały uchybień i nie wydawano zaleceń pokontrolnych, dokumentowane były w formie sprawozdania z kontroli. Sprawozdanie było podpisywane tylko przez stronę kontrolującą, a jeden egzemplarz sprawozdania przesyłany był pocztą do jednostki kontrolowanej. Nadmieniał także, iż od 2014 r. powróci się do dokumentowania kontroli w formie protokołów, zgodnie wymaganiami ustawy POŚ.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 293-300, 477)

3.3 Systematyczność kontrolowania wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska poprzez analizę wyników monitorowania procesów technologicznych przedkładanych przez podmioty korzystające ze środowiska

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie czasu nie wydawano decyzji w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza dla podmiotów prowadzących instalacje, wymagające

prowadzenia pomiarów emisji. Zgodnie z art. 122 ust. 4 ustawy Prawo wodne, pozwolenia wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi albo do urządzeń kanalizacyjnych były wydawane z uwzględnieniem postanowień rozdziałów 1-4 w dziale IV ustawy POŚ. W badanym okresie nałożono obowiązki związane z pomiarem jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi oraz przedkładania tych wyników organowi wydającemu pozwolenie wodnoprawne i wojewódzkiemu inspektoratowi ochrony środowiska, zgodnie z wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia i innych danych oraz terminów i sposobów ich prezentacji⁸. Przedłożone do Starosty w latach 2011-2013, jako organu wydającego pozwolenie wodnoprawne, wyniki ilości i jakości ścieków były zgodne z określonymi w wydanych pozwoleniach wodnoprawnych. Otrzymane wyniki pomiarów każdorazowo były analizowane i porównywane z warunkami określonymi w pozwoleniach, fakt przeprowadzenia analiz dokumentowany był odpowiednim wpisem merytorycznego pracownika na przedłożonych wynikach pomiarów.

W latach 2011 – 2013 (do 30 września) wydano 22 pozwolenia wodnoprawne, o których wyżej, w tym:

- 15 pozwoleń wodnoprawnych w 2011 r., z tego:
 - 12 (2 badane szczegółowo) na odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych do odbiorników. W badanych pozwoleniach nie nałożono na wnioskodawców obowiązku pomiaru jakości ścieków (wód opadowych), w związku z brakiem takiego wymogu (przepustowości nominalnej większej niż 300 l/s),
 - 2 (1 badane szczegółowo) na szczególne korzystanie z wód w zakresie wprowadzania oczyszczonych ścieków komunalnych do odbiornika (rzeki Kwisy) Pozwolenia te dotyczyły wprowadzania ścieków do odbiornika z modernizowanej oczyszczalni w Leśnej. Zobowiązywały m.in. do zachowania ciągłości pracy oczyszczalni podczas jej modernizacji oraz do okresowych analiz kontrolnych jakości ścieków,
 - 1 na wprowadzanie ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów (w takim przypadku wprowadzający nie miał obowiązku przedkładania pomiarów jakości wprowadzanych ścieków).
- 5 pozwoleń wodnoprawnych w 2012 r., z tego:
 - 3 (2 badane szczegółowo) na wprowadzanie wód opadowych do odbiornika, na wnioskodawców nie nałożono obowiązków pomiaru jakości ścieków (wód opadowych) z uwagi na przepustowość nominalną mniejszą niż 300 l/s,
 - 1 (badane szczegółowo) na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych (zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego), pochodzących z myjni samochodowej. Inwestora myjni zobowiązano do przedkładania wyników pomiarów ścieków do właściciela urządzeń kanalizacyjnych,
 - 1 wydane na rzecz osób fizycznych na szczególne korzystanie z wód w zakresie wprowadzania ścieków bytowych pochodzących z przydomowej oczyszczalni ścieków w Świeradowie – Zdroju do rzeki Kwisy. Z informacji uzyskanych od organu nadzoru budowlanego wynikało, że instalacja była budowana łącznie z budynkiem mieszkalnym i znajdowała się w trakcie realizacji.
- 2 pozwolenia wodnoprawne w 2012 r. na szczególne korzystanie z wód w zakresie wprowadzania oczyszczonych wód opadowych do odbiornika (cieku Bruśnik i cieku Siekierka), brak było obowiązku wykonywania pomiarów jakości wód opadowych.

(dowód: akta kontroli str. 56-78, 79-98, 280-282, 293-300, 301-302, 527-561)

⁸ Dz. U z 2008 r. Nr 215, poz. 1366.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.4 Nakładanie na prowadzących instalacje i monitorowanie obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie czasu Starosta nie nakładał, na prowadzących instalację, w drodze decyzji wydanych na podstawie art. 150 ust. 1 POŚ, obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4 POŚ, samodzielnie lub na wniosek (np. wioś). Z wyjaśnienia Naczelnika WŚiR wynika, iż nie było takiej konieczności (brak wniosków).

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 293-300)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.5 Nakładanie na zarządzających drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem i portem obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku oraz monitorowanie tego realizacji obowiązku

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie czasu Starosta nie nakładał, w drodze decyzji, na zarządzających drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem, w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 178 ust. 1 POŚ, obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 175 ust. 1-3 POŚ, samodzielnie lub na wniosek (np. wioś). W złożonych na tę okoliczność wyjaśnieniach Naczelnik WŚiR stwierdził, że nie było takiej konieczności (brak wniosków).

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 293-300)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.6 Ustalanie wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia. Monitorowanie przestrzegania przez eksploatującego instalacji ustalonych wymagań

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (3 kwartały) Starosta nie ustalał, w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 154 ust. 1 POŚ, wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga uzyskania pozwolenia przez prowadzących instalacje. W złożonych na tę okoliczność wyjaśnieniach Naczelnik WŚiR stwierdził, że nie było takiej konieczności.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 293-300)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.7 Nakładanie na prowadzących instalacje obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego oraz monitorowanie wykonania tego obowiązku

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie Starosta nie nakładał na prowadzących instalację, w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 237 POŚ, obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, gdyż nie było takiej konieczności.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 293-300)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.8 Nakładanie na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia albo przywrócenia środowiska do stanu właściwego. Monitorowanie wykonania nałożonego obowiązku

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie nie było przypadków oraz wniosków, wymagających nakładania na podmioty korzystające ze środowiska, obowiązków w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 362 ust. 1 POŚ, tj. ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

(dowód: akta kontroli str. 56-78, 79-98, 280-282, 293-300)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.9 Reagowanie na sygnały zgłaszane przez inne organy o potencjalnych nieprawidłowościach dotyczących przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie miało miejsce dwukrotne zgłoszenie tej samej potencjalnej nieprawidłowości w zakresie naruszenia przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Urząd Miasta Lubań przesłał do Starostwa pismami z dnia 5 listopada 2012 r. oraz 6 maja 2013 r. skargę osoby fizycznej na zalewanie jej posesji przy ulicy Głównej w Lubaniu ściekami z nieruchomości położonych przy ul. Harcerskiej w Lubaniu. Z pisma Starostwa z dnia 7.10.2013 r. skierowanego do UM w Lubaniu oraz skarżącego wynikało m.in., że przeprowadzona w dniu 17 maja 2013 r. wizja lokalna terenu z udziałem zainteresowanych stron potwierdziła wpływ z jednej z posesji przy ul. Harcerskiej w Lubaniu ścieków nienależycie oczyszczonych o nieprzyjemnym zapachu, ilość oczyszczonych ścieków bytowych odprowadzanych do rowu z trzech posesji przez użytkowników przydomowych oczyszczalni ścieków jest bardzo niewielka, jest zgodna z warunkami pozwoleń wodnoprawnych i nie może być jedyną przyczyną zalewania posesji strony skarżącej. Zdaniem Starostwa przyczyna zalewania posesji skarżącego może być nagły spływ wód opadowych (brak kanalizacji deszczowej, teren zabudowany, szczelne powierzchnie – drogi i obejścia wokół poszczególnych nieruchomości). Kontrola sprawdzająca przydomowych oczyszczalni ścieków przy ul. Harcerskiej w Lubaniu została opisana w pkt. 3.2. niniejszego wystąpienia. Na zapytanie Starostwa w sprawie zaplanowania w najbliższym czasie budowy kanalizacji deszczowej w ul. Głównej w Lubaniu, Burmistrz Miasta Lubań pismem z dnia 12.11.2013 r. poinformował m.in., że UM Lubań nie planuje budowy kanalizacji deszczowej w ul. Głównej, ze względu na brak środków finansowych na ten cel, ewentualna realizacja tego zadania może nastąpić jedynie w przypadku pozyskania środków finansowych z zewnątrz oraz że zwiększona ilość wód opadowych napływających z ul. Harcerskiej związana jest ze zniszczeniem i zasypaniem

istniejących rowów melioracyjnych w trakcie budowy osiedla domów jednorodzinnych, jak również zniszczeniem istniejących drenów pól uprawnych, przekwalifikowanych później na działki budowlane. Spowodowało to podniesienie wód gruntowych, przez co wybudowane przydomowe oczyszczalnie ścieków nie spełniają swojej roli (nieoczyszczone ścieki bytowo-gospodarcze wraz z wodami opadowymi napływają na ul. Główną).

Pismem z dnia 13 grudnia 2011 r. Burmistrz Miasta Lubań zwrócił się do Starostwa o podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia uciążliwości Kopalni Bazaltu „Księgniki” w zakresie emisji niezorganizowanej pyłów do powietrza oraz hałasu. W związku z powyższym Starostwo pismem z dnia 5 stycznia 2012 r. wystąpiło do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska – Delegatura w Jeleniej Górze z prośbą o skontrolowanie podmiotu eksploatującego przedmiotową kopalnię. W odpowiedzi Delegatura WIOŚ w Jeleniej Górze poinformowała (pismem z dnia 21 lutego 2012 r.) UM Lubań oraz Starostwo, o zaplanowaniu w 2012 r. wykonania serii pomiarów pyłu w rejonie Kopalni Bazaltu „Księgniki”, a pismem z dnia 25 czerwca 2012 r., iż z uwagi na wstrzymanie produkcji na terenie tej kopalni planowane pomiary pyłu zostaną wykonane po ponownym uruchomieniu w niej produkcji. Z posiadanych przez Starostę informacji wynikało, że produkcja w przedmiotowej kopalni nie została wznowiona do czasu zakończenia kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 56-78, 79-98, 280-282, 293-300)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Starostwa wobec prowadzących instalacje oraz zarządców obiektów, powodujących emisje do środowiska.

4. Działania Starosty w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Opis stanu
faktycznego

Według informacji Naczelnika WŚiR na terenie powiatu lubańskiego, od czasu wprowadzenia przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi⁹, obowiązku obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, nie stwierdzono zjawisk związanych z tymi ruchami. Wiedza ta uzyskana została na podstawie posiadanych badań, zawartych w dostępnych dokumentacjach geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych, a także na podstawie wywiadu terenowego, informacji od gmin (wynikających m.in. z przedkładanych do opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – starosta jako właściwy organ administracji geologicznej, opiniuje te dokumenty w zakresie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych) oraz na podstawie znajomości terenu powiatu lubańskiego. Również służby geodezyjne Starosty nie miały dotychczas jakichkolwiek zgłoszeń lub sygnałów od geodetów wykonujących różne pomiary na terenie powiatu lubańskiego w sprawach zagrożenia ruchami masowymi ziemi lub powstawania osuwisk.

Na podstawie Programu ochrony środowiska dla powiatu lubańskiego na lata 2013-2016 (str. 56-57) stwierdzono, że na terenie powiatu lubańskiego znajdują się obszary, na których ruchy masowe spowodowały powstanie osuwiska, jak również potencjalne miejsca powstania osuwisk, a ich występowanie w znacznym stopniu związane jest z korytem rzeki Kwisy. Według znajdującego się w ww. Programie opracowania Państwowego Instytutu Geologicznego „Inwentaryzacja osuwisk oraz zasad i kryteriów wyznaczania obszarów predysponowanych do występowania

⁹ Dz. U. Nr 121, poz. 840.

rozwoju ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej” na terenie powiatu lubańskiego są dwa osuwiska Złotniki Lubańskie, gmina Leśna, obejmujące zbocze doliny rzecznej oraz zbocze sztucznego zbiornika wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 287-288, 305-306)

Ustalono
nieprawidłowości

Starostwo nie posiadało pełnego rozeznania w sprawie osuwisk występujących na jego terenie. Starosta nie prowadził obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, a także rejestru zawierającego informacje, do czego był zobowiązany art. 110a POŚ. Wyjaśniając w tej sprawie Naczelnik WSIR zapowiedział, że punkty obserwacyjne do prowadzenia monitoringu zakładane będą, jeżeli zjawisko zagrożenia ruchami masowymi ziemi lub powstawania osuwisk zostanie stwierdzone na terenie powiatu lubańskiego.

(dowód: akta kontroli str. 287-288, 305-306)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Starosty w zakresie ochrony powierzchni ziemi, ponieważ w Starostwie nie prowadzono obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach.

5. Działania Starosty w zakresie ochrony przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

Starosta Lubański nie miał obowiązku sporządzania map akustycznych, o których mowa w art. 118 ust. 1 POŚ. Zgodnie z art. 117 ust. 2 pkt 1 POŚ taki obowiązek ma starosta aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz, gdy w powiatowym programie ochrony środowiska określono inne niż wymienione w ust. 2 tereny, dla których dokonywana będzie ocena stanu akustycznego środowiska (art. 117 ust. POŚ). W programach ochrony środowiska powiatu lubańskiego na lata 2009-2012 oraz na lata 2013-2016 takich terenów nie określono.

(dowód: akta kontroli str. 289-290, 303-304)

W badanym okresie (Starosta Lubański wydał jedną decyzję (z dnia 4 lipca 2013 r.) ustalającą dopuszczalny poziom hałasu. Decyzję wydano na wniosek Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Delegatury w Jeleniej Górze., który podczas kontroli interwencyjnej zakładu (tartak), stwierdził w wyniku dokonanego pomiaru hałasu, że równoważny poziom dźwięku A hałasu emitowanego z zakładu, został przekroczony na terenie prawnie chronionym.

Starosta Lubański w wydanej decyzji zobowiązał właściciela instalacji do prowadzenia okresowych pomiarów emisji hałasu w środowisku. Termin przedstawienia wyników tych pomiarów upływa w 2015 r. Zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody¹⁰ okresowe pomiary hałasu w środowisku prowadzi się raz na dwa lata dla zakładu, któremu wydano została decyzja ustalająca dopuszczalny poziom hałasu. W badanym okresie w Starostwie nie było przypadków nieprzestrzegania warunków decyzji. Nie było przypadku kwestionowania przez stronę prawidłowości wykonania pomiarów hałasu przesłanych przez inny organ (np. wioś).

(dowód: akta kontroli str. 289-290, 303-304)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Starosty w zakresie ochrony przed hałasem.

¹⁰ Dz. U. Nr 206, poz. 1291.

6. Finansowanie przez starostów ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Opis stanu
faktycznego

6.1. Starostwo w badanym okresie zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną realizowało, jako zadania własne starostwa i jednostek organizacyjnych powiatu w ramach części ich planu finansowego. W formie dotacji finansowano także zadania realizowane przez jednostki zewnętrzne. Zasady dot. udzielania dotacji z budżetu powiatu, sposobu ich rozliczania i kontroli wykonania zadania zleconego dla organizacji niezaliczanych do sektora finansów publicznych zostały określone uchwałą nr XXVI/133/2004 Rady Powiatu. W uchwale zawarto zapisy określone w art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 187, 562-566)

Zarząd Powiatu w projektach budżetu powiatu na kolejne lata, ujmował do realizacji zadania z zakresu ochrony środowiska, uwzględniając planowane wpływy do budżetu z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz biorąc pod uwagę kryteria określone w „Programach ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami zatwierdzonymi Uchwałami Rady Powiatu Nr XLVII/256/2009 na lata 2009-2012 oraz XLVII/305/2013 na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020. Z uwagi na fakt, iż zadania dot. ochrony środowiska realizowało w przeważającej części samo Starostwo i jednostki mu podległe, Rada Powiatu nie podjęła uchwały dot. wyboru inwestycji uszczegóławiającej cele i priorytety określone w Programach.

(dowód: akta kontroli str. 567-570)

6.2. W latach 2011-2013 finansowano zadania i przedsięwzięcia określone w art. 400 a POŚ w szczególności przedsięwzięcia/ zadania: związane z ochroną powietrza, ochroną przyrody, z zakresu rolnictwa ekologicznego, z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju.

Przeprowadzona w 2012 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową kontrola Starostwa, która obejmowała zagadnienia związane z gospodarką finansową powiatu w latach 2010-2012 nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie terminu przekazania dotacji, sposobu i terminu jej rozliczania jak i wykazania w księgach rachunkowych. Dotyczyło to m.in. dofinansowania zakupu topiarek słonecznych z przeznaczeniem dla pszczelarzy zrzeszonych w Kole Pszczelarzy Ziemi Lubuskiej.

(dowód: akta kontroli str. 571 – 577)

Wysokość wydatków Starostwa na realizację zadań/przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w latach 2011-2013 (do 30 września) przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Rodzaj zadania lub przedsięwzięcia	Kwota finansowania zadania lub przedsięwzięcia		
	w 2011 r.	w 2012 r.	w 2013 r. (do 30 września)
<i>przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza</i>	96.660,39	183.612,90	38.788,47
<i>edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju</i>	25.900,00	26.625,00	24.258,00
<i>działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności prowadzenia gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia</i>	10.500,00	Nie realizowano	Nie realizowano

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

2004 r. o ochronie przyrody			
przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków	3.000,00	Nie realizowano	Nie realizowano
Razem	136.060,39	210.237,90	63.046,47

(dowód: akta kontroli str. 571 – 573)

Uchwały budżetowe Rady Powiatu na lata 2011-2013 zakładały wykonanie wydatków ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokościach planowanych przychodów. W 2011 r. plan dochodów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatków określone zostały w wysokości 118.522,00 zł, w 2012 r. i w 2013 r. odpowiednio 160.000,00 zł i 170.000,00 zł. W trakcie realizacji budżetu w poszczególnych latach badanego okresu dokonywano zmian zarówno po stronie dochodów jak i wydatków. I tak dochody po zmianach w 2011 r. wyniosły 171.791 zł a wydatki zamknęły się kwotą 136.060 zł. W 2012 r. dochody wynosiły 193.455 zł, a wydatki 210 238 zł natomiast w okresie 3 kwartałów 2013 r. dochody wyniosły 54.623 zł, a wydatki w kwocie 63.046 zł. Środki na finansowanie wydatków w kwotach wyższych od uzyskanych przychodów pochodziły z niewykorzystanych środków finansowych z lat ubiegłych, które wg bilansu otwarcia w budżecie powiatu na 2012 r. i 2013 r. stanowiły odpowiednio 18.769 zł i 54.500 zł.

(dowód: akta kontroli str. 578 – 617)

W 2011 r. zakładano realizację 6 zadań z zakresu ochrony środowiska na łączną kwotę 169.164 zł, z czego zrealizowano 5 zadań ponosząc wydatki w kwocie 136.060 zł, tj. 80,4% planu. Wydatki dotyczyły takich zadań jak:

- termomodernizacji budynku Starostwa na kwotę 59.660 zł,
- termomodernizacji budynku Zespołu Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych we Włosieniu – 37.000 zł,
- utrzymanie zieleni – 3.000 zł,

Zadania te realizowane były przez Starostwo i podległe mu jednostki. Ponadto w formie dotacji celowej zrealizowano zadania:

- dofinansowanie zakupu topiarek słonecznych – 10.500 zł,
- dofinansowanie działalności Oddziału Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Lubaniu (dot. wyposażenia i organizacji imprez ekologicznych obejmujących swoim zasięgiem teren powiatu lubańskiego) – 25.000 zł.

Nie wykorzystano zaplanowanych i zabezpieczonych środków na termomodernizację budynku starostwa w kwocie 10.110 zł, co związane było niższą zaoferowaną kwotą realizacji tego zadania w wybranej oraz środków w kwocie 22.122 zł. Z powodu rezygnacji z wykonania termomodernizacji budynku Powiatowego Urzędu Pracy. Rezygnacja z realizacji tego zadania spowodowana była znacznym pogorszeniem stanu technicznego poszycia dachowego budynku, w świetle czego wykonanie termoizolacji obiektu było niecelowe. Przedmiotowe zadanie zostało ujęte w planie wydatków Starostwa na 2012 r.

W 2012 r. realizowano 6 planowanych zadań, z czego 5 realizowanych było przez Starostwo i podległe mu jednostki, a to:

- termomodernizacja budynku Starostwa – 4.714 zł,
- termomodernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Lubaniu – 11.455 zł,
- termomodernizacja budynku Domu Wczasów Dziecięcych – 1.600 zł,
- termomodernizację i remont budynku Powiatowego Urzędu Pracy – 140.843 zł,
- termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Lubaniu - 25.000 zł.

W formie dotacji celowej w 2012 r. sfinansowano zadanie z zakresu edukacji ekologicznej w wysokości 26.625 zł.

W 2013 r. planowano realizację 3 zadań, z tego dwóch z zakresu termomodernizacji Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Lubaniu, które to zadania zostały zakończone w łącznej kwocie 38.787 tys. zł zaplanowanych wydatków. Trzecim wydatkiem było przekazanie Gminie Miejskiej w Lubaniu dotacji na realizację zadania dot. edukacji ekologicznej, na które w okresie trzech kwartałów 2013 r. przekazano środki w łącznej kwocie 24.258 zł.

Badaniami objęto prawidłowość realizacji 12 zadań finansowanych z budżetu powiatu środkami pochodzącymi z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w latach 2011 – 2013 (III kwartały) na łączną kwotę 404.744 zł co stanowiło 98,6% poniesionych w tym okresie wydatków.

Ustalono, że w ramach dotacji celowej na podstawie zawartego porozumienia Nr 52/2010 z dnia 23 marca 2010 r. zawartego pomiędzy Powiatem Lubańskim, a Gminą Miejską w Lubaniu, Starostwo powierzyło tej Gminie prowadzenie (poprzez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną będącą jednostką Gminy) zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej i zobowiązało się do dofinansowania wyposażenia i organizacji imprez ekologicznych, obejmujących swoim zasięgiem teren powiatu lubańskiego. Przekazanie dotacji miało nastąpić w 4 równych ratach. Porozumienie określało terminy składania wniosków wraz z harmonogramem na rok następny do ujęcia w planie budżetowym, przedstawiania rozliczeń z wykorzystania dotacji oraz osoby odpowiedzialne za merytoryczny, formalny i finansowy nadzór nad realizacją zadania.

Według składanych Starostwu przez Bibliotekę rocznych sprawozdań sprawdzonych pod względem formalnym, merytorycznym i rachunkowym wynika, że w 2011 r. wydatki poniesione na edukację ekologiczną wyniosły 34.680 zł, w tym dotacja Starostwa stanowiła 25.900 zł (74,7%). W 2012 r. Biblioteka poniosła koszty na edukację ekologiczną w wysokości 44.625 zł, z tego 26.626 zł (59,7%) stanowiły środki z dotacji. Analiza przedłożonej Starostwu dokumentacji nie wykazała nieprawidłowości realizacji powyższego zadania pod względem legalności, rzetelności i gospodarności.

(dowód: akta kontroli str. 627 – 639)

Na podstawie rozstrzygnięcia prawidłowo ogłoszonego konkursu ofert na zadanie z zakresu rolnictwa ekologicznego Starostwo zawarło umowę dotacji Nr 89/2011 z dnia 24 kwietnia 2011 r. z Regionalnym Związkiem Pszczelarzy w Jeleniej Górze na dofinansowanie zakupu topiarek słonecznych z przeznaczeniem dla pszczelarzy zrzeszonych w Kole Pszczelarzy Ziemi Lubańskiej. Koszt zadania wyniósł 21.000 zł, z tego dotacja stanowiła 10.500 zł (50%). Beneficjent zrealizował zadanie zgodnie z zasadami zawartymi w umowie zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹².

(dowód: akta kontroli str. 641-658)

Badaniom poddano tryb, sposób wylaniania wykonawcy, umowy, rozliczenia i zapłaty na realizację 9 zadań termoizolacyjnych realizowanych przez Starostwo i podległe mu jednostki. Dotyczyło to:

- Starostwa Powiatowego (2 zadania),
- Zespołu Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych we Włosieniu,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lubaniu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu,
- Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 (4 zadania).

We wszystkich skontrolowanych przypadkach zadania realizowane były na zasadach określonych ustawą o finansach publicznych, spełniając wymogi, o których

¹² Dz. U. Nr 96, poz. 874 ze zm.

mowa w art. 221 ust. 3 tej ustawy. Wykonawcy wylaniani byli według warunków określonych ustawą prawo zamówień publicznych. Umowy z wykonawcami zawierały zapisy dot. terminu wykonania zadania, wartości przedmiotu umowy, sposobu nadzoru nad realizacją zadania i jego rozliczenia. Zapłata wykonawcy następowała po uprzednio dokonanej odbiorze prac przez zamawiającego. We wszystkich przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości dot. organizacji przetargów, treści zawartych umów, prowadzenia nadzoru i dokonywania rozliczeń i płatności. Zapłaty nie przekraczały limitów określonych w uchwałach budżetowych Starostwa. W jednym przypadku stwierdzono nie wykorzystanie całości przyznanego limitu, a niewykorzystana kwota w wysokości 872 zł zwrócona została na konto budżetu powiatu (dot. to Zespołu Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych we Włosieniu).

(dowód: akta kontroli str. 659-756)

6.3. W latach 2010 – 2012 dochody budżetu powiatu z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska nie przekraczały dopuszczalnego poziomu określonego w POŚ, tym samym nie występowały okoliczności dokonywania wpłat na rachunek wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

(dowód: akta kontroli str. 758-759)

6.4. Jak wyjaśnił Starosta Powiatu, likwidacja z dniem 1 stycznia 2010 r. powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie wpłynęła na wielkość i sposób finansowania zadań ochrony środowiska. Po likwidacji „Funduszu...” wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz finansowane nimi wydatki wykazane w budżecie powiatu, wyodrębnione zostały analitycznie w księgach rachunkowych. Niewykorzystane w danym roku środki, przechodzą do nadwyżki budżetowej i są wprowadzane w kolejnym roku na finansowanie zadań określonych w art. 400 a POŚ.

(dowód: akta kontroli str. 759)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Starosty w zakresie finansowania zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, wnosi o:

1. Zaktualizowanie upoważnienia dla Naczelnika Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska do załatwiania spraw w imieniu Starosty w zakresie zadań, tego Wydziału, a także wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości Starosty.
2. Sporządzanie z przeprowadzanych czynności kontrolnych protokołów i przedkładanie ich do podpisu kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej, zgodnie z wymaganiami art. 380 ust. 1 i 2 POŚ.
3. Podjęcie działań w celu pozyskania wiedzy o wszystkich instalacjach pozostających w kompetencji starosty, które zobowiązane są do uzyskania pozwolenia lub dokonania zgłoszenia.

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

4. Planowanie i przeprowadzanie kontroli w zakresie przestrzegania warunków zawartych w pozwoleniach na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz w pozwoleniach wodnoprawnych.
5. Realizowanie obowiązków wynikających z art. 110a POŚ w zakresie utworzenia rejestru istniejących na terenie Powiatu obszarów zagrożonych masowymi ruchami ziemi (osuwisk) oraz rozpoczęcie stałego ich monitoringu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie, umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 18 lutego 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

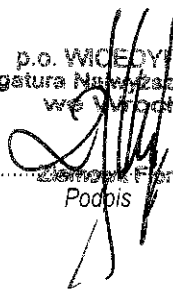
Kontroler nadzorujący:

Krzysztof Kubiak
Doradca ekonomiczny

Podpis

p.o. WICEDYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

Podpis

